

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit. The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhed
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
<https://egangotri.wordpress.com/>

M-486 (५)

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत
विश्वविद्यालय ग्रंथालय, रामटेक

हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र. M 486 (क) विषय पुरातन
नांव- ... रामकृत ... M 486
लेखक/लिपीकार
पृष्ठ.... 5....
काळ ... 1891 पूर्ण/अपूर्ण

(क) 984 - IN

श्रीगणेशायनमः॥ पथरामहृदयलिरयते॥ श्रीसीतामतोहरज
तु॥ केलासाग्रेकदाचिद्रविशतविमलमंदिररत्नपीठसंवि
ष्टं॥ आननिष्टं त्रिनयनमभयं सेवितं सिद्धसंघैः॥ देवीवामां क
संस्थागिरिवरतनया पार्वतिभक्तिनम्रा प्राह दंदेवमीशं श
कलहितकरं वाक्यमानंदकंदं॥ १॥ पार्वत्युवाच॥ नमोस्तुते
वज्रगंभीवाससर्वोत्सहकृतं परमेश्वरोसि॥ पृथ्वामितवं
पुरषोत्तमस्य सनातनं त्वंच सनातनोसि॥ २॥ गोप्यं परस्य
तमनमनाभ्यं वदोतिभक्तेषु महानुभावाः॥ तदप्यहं तव
देवभक्ताप्रियोसि मे त्वं वद मे तु पृथं॥ ३॥ ज्ञानं सविज्ञानम
थानुभक्तिवैराग्ययुक्तं चामितीविभास्वत॥ जानाम्यहं योधि
दयित्वयोक्तं यथा तथा ब्रूहि तं त्रितयेन॥ ४॥ पृथ्वा मिथामं
अपरं रहस्यं तदेव चाग्रे वदचारिजाक्ष॥ श्रीरामचंद्रोदिव

राम०

१

५

उ तत्त्वसारे भक्तिर्देहानोर्भवाति प्राप्तिश्च ॥ ५ ॥ भक्तिप्राप्तिश्चाभ
वमोक्षरणाय नाम ततः साधनमास्ति किंचित् तथापि हत्सं
शयबंधनं मोविभेतुमर्हस्य मलोक्तिभिस्त्वं ६ वदंति रामं प
रमेकमाद्यं निरस्तमायागुणसंप्रवाहं भजंति चाहर्निशम
प्रमत्ताः परं पदं यांति यथैव सोऽहः ॥ ७ ॥ वदंति कोचित्परमो
धिरामः स्वाविद्यया संवृतमात्मसंतं जानाति नात्मानम
तः परं एष संबोधी तो वेद परात्म तत्त्वं ८ यदि स्म जानाति
कुतो विलापः सीता कृतं ते तेन कृतः परं एष जानाति नैवं यदि
कनस्यैव संमोहि सर्वे रापि जीव जातैः ९ अत्रोत्तरं किं वि
दितं भवद्भिस्तं ब्रूहि मे संशयभो दिवा वयं १० श्रीमहेश्वर
उवाच ॥ धन्याः सिद्धाः सिद्धास्तमनस्तं यत्तु तादृमिच्छासत
व राम तत्त्वं पुरा न केनाप्यभिचोदितो हं वक्तुं रहस्यं परमं नि

हृद०

न सत्ते

शिव

गूढं ११ लयाद्यभक्त्यापरिनोदितोहं वक्ष्ये नमस्कृत्य रघु-तमं
 ते रामं परात्मा प्रकृते रनादिरानंद एकः पुरुषोत्तमो हि १२
 स्वमायया कृत्स्नमिदं हि स्रष्टुं न भवदंतर्बोहि सा स्थितो यः १३
 सर्वोतरस्यापि निगूढात्मा स्वमायया स्रष्टुमिदं विचित्रं
 जगति नित्यं परितो भ्रमं तियत्संनिधौ चूं बकजो ह बुद्धि १३
 एवं न जानाति विमूढचित्ताः स्वाविद्यया संवृतमानसा ये
 स्वाज्ञानमप्यात्मविशुद्धौ चेत्प्रापयंतीह निरस्तमायं
 १४ संसारमेवानुसरंति ते वै पुत्रादिसक्ताः पुरुषकर्मयु-
 क्ताः ॥ जानंति नैवं हृदयो स्थितं वै चामि करं कं ह गतं यथा शाः
 १५ यथा प्रकाशो ननु विद्यते रवौ ज्योतिः स्वभावेत्यरमेभ्य-
 रतथा विशुद्धविज्ञानघने रघु-तमे विद्याकथं स्यात्वरतः
 परात्मनि १६ यथैव चाक्षरगोभ्रमते गृहादिकं विनष्टदृष्टे

राम०

२

भ्रमतीवदृश्यते तथैवोदेहाद्रियकर्तुरात्मनः कृतं परे अस्य न
नो विद्यति १७ न हो न रात्रिः स विनुर्यथा भवेत्प्रकाशरूपा
व्यभिचारतः कश्चित् ज्ञानं तथा ज्ञानमिदं ह्यं ह शो रामे क
थं स्या स्याति शुद्धचित्तघने १८ तस्यात्पुनरनंदमये रघुन
मे विज्ञानरूपो हि नो विद्यते तमः आश्मनसाक्षि एष रविंद
जा च ने माया अतत्वा भ्रमो हकार एणं १९ आमा हा देव उ
वाच ॥ आत्रते कथायिष्यामीरहस्यमापि दुर्लभं सीता राम
मरुत्सूनु संवाहं मोक्षसाधनं २० पुरा रामायणे रामो रा
वणं देवकं टंकं हलारणे रणम्का धी सपुत्रबलवाहनं २१
सीतया सह सुग्रीव उक्ष्मणाभ्यां समन्वितः अयोध्याम
गमद्रमो हनुमत्प्रमुखैर्वृतः २२ अभिषिक्तः परिवृतो
वासिष्ठोद्यैर्महात्मभिः सिंहासने समासीनः कोटि सूर्यस

हृद०

शिव

२

मप्रभः ॥ २३ ॥ दृष्ट्वा तदा हानुमंतं प्रांजलिपुरतः स्थितं कृतञ्ज
र्यो निराकाक्षं ज्ञानोपेक्षं महामतिं ॥ २४ ॥ रामसीतामुवाच दंब्रु
हितत्वं हनुमतेः ॥ निःकल्मषो यं ज्ञातस्य पात्रं नो नैस्य भक्ति
मान् ॥ २५ ॥ तथोति जानकी प्राह तत्वं रामस्य नाश्रितं हनुम
ते प्रपन्नाय सीता लोकाविमोहिनी ॥ २६ ॥ सीता उवाच ॥ रामं
विद्धि परं ब्रह्म सच्चिदानंदमद्वयं ॥ सर्वोपाधिविनिमुक्तं सत्ता
मात्रं मगोचरं ॥ २७ ॥ आनंदं निर्मलं शान्तं निर्विकारं निरंजनं
सर्वभाषी न मात्मानं स्वप्रकाशमुकल्मषं ॥ २८ ॥ मां विद्धि मू
ढप्रकृतिमर्गास्थितं तकारिणी ॥ तस्य सान्निधिमात्रेण स
जामीदमर्तद्विता ॥ २९ ॥ तत्सान्निध्यान्मया सृष्टं तास्मिन्ना
राण्यते बुधैः ॥ अयोध्यानगरे जन्मरघुवंशेति निर्मले ॥ ३० ॥
विश्वामित्रसहायत्वं मय संरक्षणं ततः ॥ अहल्या रूप

राम०
३

रामनं चापभंगो महेशितुः ॥ ३१ ॥ मत्प्राणिग्रहणं पश्चाद्भग
वस्य मदक्षयः ॥ अयोध्यानगरे वासो मया द्वादशवार्षिकः ॥ ३२ ॥
दंडकारण्यमनं विराधवध एव च ॥ मायामारीचमरणं मा
यासीता हतिस्तथा ॥ ३३ ॥ अटायुषो माक्षजानः कबंधस्य त
थैव च ॥ शैबरीपूजनं पश्चात्शुग्रीवेण समागमः ॥ ३४ ॥ वा
लिनश्च वधः पश्चात्सीतान्वेषणमेव च ॥ सेतुबंधस्य जल
धौलंकायांच निरोधनं ॥ ३५ ॥ रावणस्य वधो युद्धे स पुन
स्य दुरात्मनः ॥ विजिघण्णो राज्यदानं पुष्पकेन मया सह ॥ ३६ ॥
अयोध्यागमनं पश्चाद्भग्नं रामाभिषेचनं ॥ एवं प्रादिनिवृ
त्तीणि मया चरिता मया ॥ ३७ ॥ अरोपयंति रामास्मिन्नि
र्विकारो विजातमानि ॥ ३८ ॥ रामो न गच्छति न तिष्ठति नानु
शोचत्यकांक्षतेत्यजति नो न करोति किंचित् ॥ अनंदमूर्ति

हृद०

शिव
३

रचयः परिणामहीनो मायागुणाननुगतो हितथाविभाति ३९॥
 श्रीमहेश्वर उवाच ॥ ततो रामः स्वयं प्राह हनुमंतमुपास्थितं
 श्रुणु तत्त्वं प्रवक्ष्यामि त्वात्मानात्मपरात्मनां ४० आकाश
 स्य यथा भेदास्त्रिविधो दृश्यते महान् जलाशये मद्भासास्त
 दवच्छिन्न एव हि ४१ प्रातिबिम्बास्त्यमपरं दृश्यते त्रिविधं
 नमः बुध्मवच्छिन्नं चैतममेकं पूर्णं तथा परं ४२ आभास
 स्त्वपरं बिम्बभूतमेवं त्रिधा चितिः आभासबुद्धिर्कल्वम
 विच्छिन्नो विकारिणी ४३ साक्षी एषा रोष्यते भ्रांस्या जीवत्वं
 च तथा बुधैः आभासस्तु मया बुद्धिरविद्या कार्यमुच्यते
 ४४ आविच्छिन्नं तु तद्वत्संविद्धे दस्तु विकल्पतः अवच्छि
 न्नस्य पूर्णं न एकत्वं प्रातिपाद्यते ४५ तत्त्वमस्यादिवाक्ये
 अनाभासस्याहमस्तथा ऐक्यज्ञानं यदोत्पन्नं महावा

राम०
४

क्येनचात्मनोः ४६ तदाविद्यास्वकार्येऽननश्यत्वेनसं
शयः एतत्विज्ञायमद्रकोमद्रावायपपद्यते ४७ म
द्रक्तिविमुखानांचशास्त्रगर्तयुमुद्यतां नज्ञानंनचमो
क्षस्यासेषांजन्मशतैरपि ४८ इदंरहस्यंहृदयंममात्म
नामयेवसाक्षात्कथितंतवानघ मद्रक्तिहीनायशटाय
नत्वयादातव्यमेद्रादपिराज्यताधिकं ४९ श्रीमहादेव
उवाच ॥ एतत्तन्निहितंदेवीश्रीरामहृदयंमया आतिगु
ह्यतमंहृद्यंपवित्रंपापशोधनं ५० साक्षाद्रामेणकथि
तंसर्ववेदांतसंग्रहं यः पठेत्सततंभक्त्यासमुक्तोनात्रसं
शयः ५१ ब्रह्महत्यादिपापानिबहुजन्मार्जितामपि न
श्यंतैवतसंदेहोरामस्यवचनंयथा ५२ जातिभ्रष्टोतिपा
पीपरधनपरदारेषुसक्तोयदिस्थास्तेयीब्रह्मघ्नमातापि

हर०

शिव
४

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तम०

५

रुद०

शिव

५

[OrderDescription]
,CREATED=11.10.19 13:48
,TRANSFERRED=2019/10/11 at 13:50:58
,PAGES=13
,TYPE=STD
,NAME=S0002022
,Book Name=486A
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF

FILE13=00000013.TIF

,